

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónapra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A kollégiumért

Írta: Dr Milotay István

Mikor először hallottam, hogy a debreceni öskollégium mostoha viszonyokkal küzdök, hogy anyagi gondok nyugtalanítják, úgy éreztem, mintha az édes anyámról ujságolták volna ezeket a szomorú híreket. Velem együtt bizonyára százak és ezrek előtt, akik valaha az anyafiskola növendék gyermekei voltak, fölrémlett a régi ház időtől mohos falaival, fehérre meszelt tornácaival és tantermeivel, kopogó falépcsőivel és sok száz ablakával s bizonyára százaknak ez ezreknek, akiket valaha a kollégium táplált, tanított és gyámoltott, szívéig hatott és az üzenet. A megélhetés gondjai ime, melyek a megcsönkített ország államháztartására súlyosodnak, amelyek elviselhetetlenül sújtanak egész társadalmi osztályokat, sorban ránehezednek a nemzeti gondolat és a nemzeti öntudat, a magyar kultúra és köznevelés menedékeire s a kihűlő tűzhelyek hidegsége fenyegeti az iskolákat, melyeknek falai között a jövőnövendék készül visszahódítani mindent, ami a múlt és a jelen gyöngeségéből vagy romlottsága folytán elveszett.

A debreceni kollégium, mely évszázadokon át a magyar kultúra erőssége volt, amelynek bőkezűségét és anyai szeretetét annyi generáció élvezte s amely a tudomány kincseivel, az erkölcsi és hazafias nevelés eredményével viszonyozta a magyar társadalom anyagi áldozatkészségét, most szenvedni és nélkülözni kénytelen. Talán a télen már nem fűtheti úgy tantermeit és diákszobáit, mint kellene, talán nem adhat olyan étkezést gyermekeinek, a szegénysorsu magyar keresztyén értelmiség fiainak, mint eddig és talán nem tudja úgy fizetni tanárait és egyéb alkalmazottait, hogy megóvja őket a nélkülözés gondjaitól s talán nincs módjában többé lépést tartani a tanítás s nevelés eszközeiben, mint azt a kor színvonala és igényei megkövetelnék.

A didegő és nélkülöző kultúra, a fűtetlen és rosszul felszerelt iskola, a rosszul táplált iskolás gyermek és a gondtól sújtott tanár a legborzasztóbb gondolat, amely föl kellene hogy riasztja a keresztyén magyar társadalom még oly sok megpróbáltatástól elfásult lelkiismeretét is. Mert ha az iskolát magára hagyjuk, ha az ifjúságunk sorsa közömbös lesz előttünk, ha a kultúra és nevelés hőseit csöndes elvérzésre kárhoztatjuk: a magyar jövődőt hagyjuk pusztulni s vele a magváltás ígérését, melyet az ifjúság magában hordoz.

A „Magyarság” szerkesztősége ezeket az elemi igazságokat érezte át, mi-

kor elhatározta, hogy a maga szerény erővel azok közé áll, akik a nemzeti s keresztyén gondolatot nemcsak politikai jelszónak, nemcsak pártérdeknek fogják fel, de át vannak hatva kulturális hivatásától és társadalmi kötelességeitől is. Hogy a debreceni kollégium viruljon és hivatását gond nélkül teljesíthesse, ez nem helyi érdek, nem is csak felekezeti és nem is pártérdek. A magyar nemzeti kultúra és nevelés nagy, közös érdeke, hogy az a tűz, mely a kollégium falai között évszázadok óta ég és az a fény,

mely innen évszázadok óta kiárad, ne vesztessen erejéből és ki ne aludjon. A „Magyarság” szerkesztősége azért megy Debrecenbe, hogy táplálni segítsen ezt a fényt és ezt a tüzet; a nemzeti kultúra kincseit viszi tarsolyában, hogy a debreceni társadalom jóvoltából a szeretet és áldozatkészség filéire váltsa át őket. Mi hisszük, hogy ez a társadalom meg fog érteni bennünket s szeretetével könnyűvé teszi munkánkat, melyre mi annyi nehézség ellenére, annyi lelkesedéssel vállalkozunk.

Az egységes magyarság gondolata hasson át bennünket

- Bűnös az, aki a keresztyén felekezeteket szembe állítja -

A nemzeti hadsereg vér avérünkéből, vele áll vagy bukik Magyarország

Szeged, okt. 8. Derült, napfényes időben reggel fél 9 órakor futott be a Kormányzó különvonata az ujszegedi állomásra, ahol a polgári és katonai előkelőségek várták. Somo gyi Szilveszter polgármester lelkes szavakkal üdvözölte a Kormányzót, aki a hódoló beszédet a következő szavakkal köszönte meg:

— Eljöttem ide, hogy együtt örüljek a Tisza és Maros szögének magyarságával, amikor Szeged város teljessége helyreállott. A közelmúltban sok szenvedésen ment keresztül ez az ország, de a szenvedések alatt még jobban megtanulhatta hazáját szeretni. Most, amidőn az öröm elűzi a szenvedések keserű emlékeit, arra kérem Önöket, hogy ne felejtsek el a szenvedések tanulságát, szeretni a hazát. Őrizzék meg és ápolják gondosan szívükben azt, hogy állandóan önzetlenül és tetteire készséggel, nyíltan álljanak a haza szolgálatába. Meg vagyok győződve afelől, hogy abban a nagy munkában, amely még előttünk áll, számíthatok az Önök odaadó támogatására.

Ezután a katonaság díszmenetben vonult el a Kormányzó előtt, aki kíséretével együtt kocsira ült és bekocsizta egész Ujszegedet. A fasorban Horváth tanár mondott üdvözlő beszédet.

A Kormányzó szíves válaszában többek közt a következőket mondta:

— Nem szabad elfelejtenünk, hogy mi magyarok kevesen vagyunk és egyedül állunk ezen a világon, csak saját magunkra támaszkodhatunk. Az Országot csak saját erőnkkel állíthatjuk talpra s arra van szükség, hogy mindenkit az „egységes magyarság” gondolata hasson át. *Kerüljünk mindent, ami a keresztyén felekezeteket egymással szembeállítandó, tegyünk félre minden személyi érdeket, mert ma olyan időköt élünk, amikor mindenkinek első sorban a hazájáért kell élnie.* Legyenek meggyőződve, hogy ha a magyar szívek egybeforrnak, a magyar kezek összefognak, nyugodtan nézhetünk egy szebb, egy boldogabb jövő elé.

Ezután a Turán-vonat Szőregre vitte a Kormányzót, ahol a hosszú rabságból felszabadult lakosság tüntető lelkesedéssel üdvözölte, épügy, mint *Deszken*, ahol a hódolatteljes fogadásra a következőképp válaszolt:

— Az átélt szenvedéseknek magunk vagyunk az okai, mert széthúztunk, pártoskodtunk és hallgattunk azoknak a félrevezető-

nek a szavaira, akik a népet elbolondították. Ez a marék nép támogatásra nem számíthat. Ha nem tartunk össze kéz a kézben, akkor elpusztulunk. *A nemzeti hadsereg* vonatkozólag mondhatom, hogy az *csont a csontunkból, vér a vérünkéből.* Ez el a hadsereggel áll vagy bukik Magyarország, mert ez a hadsereg a tisztességnek és az önzetlenségnek az őre.

Egy táborban van ma helye ennek az országnak. Ha nem forraak össze a szívek, akkor egy új Mohács felé megyünk. Ha kötelességét mindenki teljesíti ott, ahova a gondviselés állította, ha nem lesznek ellentétek osztályok, keresztyén felekezetek között, hanem minden erőnkkel egynek szolgálunk; a boldog magyar hazának, akkor egyszer boldogabb jövő virrad fel sokat szenvedett magyar hazánkra.

A kiszombori kaszinóban diszebed volt a Kormányzó tiszteletére, aki egynegyed 3 órakor ért vissza Szegedre és kíséretével végignézte a löversenyterén sikerrel lefolyt harci játékokat. A nagyszámu közönség a legnagyobb szeretettel ünnepelte a Kormányzót.

A pénzügyek vezetése

Budapest, okt. 8. Valkó Lajos pénzügyi államtitkár, a pénzügyminisztérium vezetője, hétfőn foglalja el hivatalát. Ma délelőtt fent járt a pénzügyminisztériumban és tanácskozott az államtitkárokkal. A zürichi pénzküldemény eddig még nem érkezett meg, pedig napról napra várják.

A törökök szabadságharca

Angora, okt. 8. (Havas) Hivatalosan jelentik: Csapataink tegnap megszállották az Albi-Kőj és Lutfie közötti hegylancot, amelyet az ellenség megerősített. Az Afium-karahissári határvonalon a harcok tovább dunnak. Az ellenség balszárnyának támadását Eskischirtől északnyugatra visszavertük. Az ellenség Dumlu-Kiner irányában nagy támadást kísérelt meg, de nagy verességgel visszaverettük.

Bukarest, okt. 8. Az „Orient” szófiai levelezője szerint a bolgárok feszült figyelemmel kísérik a kisázsiai eseményeket. Abban reménykednek, hogy a görögök leverése után reményük nyílik arra, hogy az Egei-tengerhez kijáratot kapnak.

Nem türik a kisantant fegyveres beavatkozását

Csatározás folyik

Sopron, okt. 8. Ma éjszaka a határon sűrű lövöldözés volt, amelyet Sopron külvárosában is hallani lehetett. Részletek hiányoznak.

A kisantant csapatait nem szabad beengedni

Páris, okt. 8. Az angol sajtó azt írja, hogy a magyarok mozgósítást rendeltek el.

A „Morning Post” hozzáfűzi ehhez, hogy Amerika nem tud csapatokat küldeni Közép-európába és a többi hatalmak is hasonló helyzetben vannak. A kisantantnak viszont nem lehet engedélyt adni a mozgósításra, mert ebbe Franciaország és Olaszország nem egyezne bele.

Románia szerepe

Bukarest, okt. 8. Az „Orient” budapesti levelezője hosszabb cikkben számol be a nyugatmagyarországi kérdés állásáról és cikkében hangsúlyozta, hogy Románia, amint látszik, a kisantantban a mérséklő szerepét játszotta a nyugatmagyarországi kérdésben.

Sopront féltik az osztrákok

Bécs, okt. 8. A „Deutschösterreich. Tages-Zeitung” írja: Sopron átadásának kérdésében feltesszük, hogy a kancellár a legmesszebbmenő ellenállást fogja tanúsítani a törvél szemben. A legutóbbi tapasztalatok szerint azonban számolni kell azzal a lehetőséggel, hogy azzal a barátságos tanáccsal fog visszatérni, hogy Ausztriának érdeke a békés meg egyezés Magyarországgal. Schober olaszországi utjától tehát nem várunk semmit.

Az ág. ev. egyház közgyűléséhez

A szabadkőművesek aknamunkája

Az ág. ev. egyház vasárnapi közgyűlésével kapcsolatban sok szó esik a városban. Utána jártunk és az egyházban felmerült zavarokról, azoknak okairól a következőket tudtuk meg:

Való igaz, hogy a vasárnapi közgyűlésen a nemrég beiktatott új főesperes, Domján Elek sátoraljai helyi lelkész elnökölt. Megjelentését az tette különös érdekességűvé, hogy a debreceni egyház szavazatát a főesperes választásnál nem ő reá, hanem ellenjelöltjére, Paulik Jánosra adta. Mégis Domján Elek győzött és vele az egyházmegye legméltóbb lelkésze jutott a főesperesi méltóságba. Ugy egyéni kvalitásainál, mint közéleti és az egyházi adminisztrációban már eddig is kifejtett munkásságánál, nagy munkaképességénél fogva mindenképpen rászolgált erre a díszes tisztségre. Az ő személyében gondos, alapos, értékes vezetőt kapott az egyházmegye.

A lelkészválasztás körüli intézkedések megtétele hozta városunkba. Nem sok épületet láthatott itt az egyháznál. A lezajlott közgyűlés (és itt a zajlás szószerint veendő) nem szűkölködik a bántó és kínos jelenetekben. Az új főesperes azzal a nyugtalanító érzéssel távozhatott el Debrecenből, hogy itt súlyos bajok vannak s hogy itt az egyházi hatóságoknak még bőven akad majd munkájuk.

Tény az, hogy az egyház békéje fel van zaklatva. A papválasztás az egyház életében amúgy is mindig izgalmat vált ki, de itt a kedélyek túl fel vannak izgatva itt sőtét áramlatok halmazódtak fel. Az a szabadkőműves szervezet, amely itt az egyháznál egy birt pozíciót elvesztett, ebbe belenyugodni nem tud, a háttérben van, szítja a tüzet és hinni a gyűlöletet. Az általuk szétfreccsentett mérge az, amely itt egymásra uszít különben békés természetű és jó indulatú embereket.

Minden, a mi fölött méltatlankodnak és felháborodnak az egyház jobb érzésű tagjai, ezzel a ténnyel magyarázható. Egy, a szabadkőművesektől szervezett és vezetett csoportja az egyháztagnak szerkesztett pamfletet a nyugalomba vonult Materny Lajos ellen és család módon szerez hozzá aláírásokat és az aggasztán, kit nemrég Nyíregyházán ünnepelt az

A francia sajtóban védik a magyar álláspontot

Páris, okt. 8. A jugoszláv mozgósítás hírére néhány francia lap felveti azt a kérdést, hogy vajon az albán és nyugatmagyarországi kérdés valóban válságos lesz-e.

A „Temps” újból nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a magyar kormány megtagadott minden közösséget a felkelőkkel.

A „Nouvelle” tiltakozik az ellen, hogy Nyugatmagyarországra francia csapatokat küldjenek. Hevesen támadja az osztrákok rosszhiszeműségét, amikor visszautasították Csáky Imre gróf és Gratz Gusztáv közbenjárását s amikor intrikálnak Benes esch miniszterelnök és Della Torretta máriki olasz külügyminiszter közvetítő akciója ellen.

A velencei konferencia

Budapest, okt. 8. A velencei konferenciára a meghívás már tegnap megérkezett a külügyi kormányhoz és egy olasz lap híradása szerint a konferencia megtartásának időpontját október 10-re tűzték ki. Olasz lapok tudósításainak nyomán az a hír terjedt el, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök és Bánffy Miklós gróf külügyminiszter ma este utaznak el Velencébe.

Miután azonban a meghívás egyúttal nem jelölte meg, hogy melyik napon fogják a konferenciát megkezdni, a miniszterelnök és a külügyminiszter még nem utaztak el. Illetékes körökben úgy tudják, hogy a jövő héten fogják közölni a konferencia időpontját.

Bécs, okt. 8. A „Deutschösterreichische Tages-Zeitung” értesülése szerint Schober szövetségi kancellár fog Olaszországba utazni.

egyházmegye érdemeiért, becsületben eltöltött évtizedes ernyedetlen munkásságáért kénytelen itt Debrecenben — ahol ő teremtett mindent — hűvel szemben a büntető bírósághoz fordulni. Ez a csoport az, mely megakadályozta az augusztusi közgyűléstől egyhangulag hozott azon határozat végrehajtását, hogy Materny Lajost *ünnepélyesen kell elbucsztatni*, amint azt az elemi tisztesség és becsületérzés diktálja. Ez a csoport az, amely szabálytalan iktatást rendez, jegyzőkönyvek ferdítését erőszakolja szavazással, a velük szembe szálló Kun Józsefet kommunista tendenciával vádolja, hogy a szót betéfojtsa és lehetetlenné tegye.

Ma, midőn a keresztény egyházaknak jó példával, egyetértő testvéri szeretetben kellene előljárni, sajnálattal szemléljük az ev. egyház válságát. Mert még így is, a távolból szemlélve, válságosnak kell tartanunk helyzetét. Talán egy szerencsés kimeneteli papválasztás hozza meg a nyugalmat és teremti meg egy kedvező fejlődés lehetőségét. És ez őszinte kívánságunk, hogy egy minden tekintetben arra való lelkipásztor kerüljön az egyház élére. Talán az egyház érdekében nézve még az lenne a legjobb megoldás, amit a hívek egyike-másika felvetett: az új főesperest Domján Elek ide Debrecenbe lelkésznek meghívni. Így a főesperesség székhelye ismét csak Debrecen lenne; mindenestre alkalmasabb hely, mint Sátoraljai hely és az a tekintélyes érték, amit Domján személye jelent, a debreceni egyház javára jutna.

A kormányruhá állók mindenestre legyenek résen, nagy felelőség hárul vállukra, a hajó hanykolódik nehogy véglegesen zátonyra jusson!

Keze séget követelnek a szovjettől

Páris, okt. 8. „A Newyork Herald” brüsszeli jelentése szerint az orosz éhínség ellen tartott konferencián tegnap éles ellentétek merültek fel. A francia és belga képviselők az angol delegált támogatását kérték az irányban, hogy további hitelsegtség elengedhetetlenül feltételül követeljék a szovjetkormánytól a háború előtti adósságok elismerését. Olaszország a maga részéről követelt ugyan kezeséget, de semmi vonatkozásban nincs a háború előtti adósságokkal.

A Tisza-egyetem évnyitása

Tegnap délelőtt nyitotta meg a Tisza István-tudományegyetem 1921—22. tanévet ünnepélyes egyetemi közgyűlés keretében, amelyet a Nagytemplomban tartott istentisztelet előzött meg.

Az istentisztelet, amelyen a tanári karon és az egyetem polgárságon kívül résztvettek az egyházak, a nemzeti hadsereg és a hatóságok képviselői is, fennálló énekekkel, a „Jövel szent lélek, Uristeri”-nel kezdődött. A XC. zsoltár eléneklése után Varga Zsigmond dr. hittudományi kari ny. r. tanár mondott magas szárnyalású, megható imát. A kollégiumi kántus éneke után közének zárta be az istentiszteletet.

Ezután kezdődött meg az ünnepélyes évnyitó közgyűlés a kollégiumi disztermeben, ahol az emelvényen az egyetemi tanács új tagjai: Sass Béla dr. Rector Magnificus, Erdős József dr. hittudományi, Milleker Rezső dr. bölcsészeti, Tóth Lajos dr. jogi és Verzár Frigyes dr. orvosi kari dékánok foglaltak helyet festői díszruhájukban.

A közgyűlést a kollégiumi kántus nyitotta meg Bartay Nemzeti imájának precíz előadásával, amely után Pokoly József dr. lelépő rector számolt be részletesen az egyetem múlt tanévének eseményeiről. Megemlékezett azokról a nehézségekről, amelyek közt az egyetem a múlt tanévet, az elsőt a forradalmak és az oláh megszállás zivataros esztendei után, megnyitotta.

Első helyen állott ezek közt a nehézségek közt a nyomasztó anyagi helyzet és ezzel kapcsolatosan az ifjuság nyomora. Az egyetemi tanács minden eszközt megragadott, hogy ezen a szomorú helyzeten segítsen; társadalmi akciót indított az ifjuság érdekében s az egész Tiszántul közönségét adakozásra szólította fel a szűkölködő Mensa Academica javára. Ezeknek az akcióknak már is mutatkoznak az eredményei.

Felemlítette a rector azt az eseményt is, hogy a hontalanná vált kolozsvári és pozsonyi egyetemeket meghívták Debrecenbe. Az együttműködés rendkívüli mértékben elősegítette volna az egyetem tudományos munkáját és fejlődésének hatalmas lökést adott volna. Pénzügyi és politikai okok azonban más irányú döntést kívántak s így a szép terv meg-hiusult.

Ugyancsak a múlt tanévben felvette az egyetem a Tisza István nevét, ezzel is dokumentálni kívánván azt, hogy az egyetem Tisza szellemében akar munkálkodni. A névavató ünnepségen a kormány is képviseltette magát s a miniszterek látogatása, — akik nagy meglepetéssel látták azt a hatalmas munkát, amely az egyetemet a kontinentális színvonalat meghaladó nivóra emeli — nagy mértékben elősegítette az egyetemi építkezések ügyét.

A kormány kedvező döntése folytán a tanács ebben a tanévben az orvosi kar annyiszor ígért és annyiszor elhalasztott megnyitását is végrehajthatta. Most már működik az orvosi fakultás és hallgatókban sincs hiány, sőt a numerus clausus-törvény rendelkezései alapján a felvételeire jelentkezettek egy részét el is kellett utasítani.

A beszámoló után a tanács lelépő tagjai átadták hivatali jelvényeiket az új tagoknak s miután a kántus Szabados Béla pályanyertes Hiszekegyét elénekelte, Sass Béla dr. a ref. hittudományi kar ny. r. tanára, az egyetem e. i. Rector Magnificusa tartotta meg tartalmas, magas tudományos színvonalon álló székfoglaló értekezését az ó-szövetségi proficiákról.

Erdős József, a hittudományi kar dékánja tartott ezután az ifjusághoz lelkes, buzdító beszédet, amelyben az Isten és a haza szeretetére, elsősorban pedig a magyar szabadságépségben tartására lelkesített.

Az egyetemi közgyűlést a kántus által előadott Himnusz rekesztette be.

A GAMBRINUS Ó-BOR
éttermében Csanak-féle Vadas-pusztai

A kurzus

Eszembe jut Jókai regényéből Kárpáthy Abellinó története.

A tékozló, elkorhelyesedett, kiélt és megvént Kárpáthy Jánosnak óriási vagyonára szinte holtbizonyossággal számít az idegenné lett, csélcscap, nincstelen unokaöccs, úgyhogy halálosan megsérti az öreg nagybátyját. De a tulingerelt végzet keményen visszaüt a várni nem tudó örökségvádrára: megnősül az elaggott főúr és törvényes örökösét hagy maga után Zoltán fiában. Az unokaöccs dühe határtalan, keserősége mérhetetlen, aljassága kiszámíthatatlan, egy gyalázatos harcot, helyesebben szólva: hajszát indít az ellen, aki merészül születni, aki ártatlan ebben az egész világban, aki maga csak jó, szép és igaz. De a hajszát is hiábavaló; pillanatnyi sikereket olykor-olykor hoz, de a végső diadal kié lehetne mint azé, aki az igazság alapján állott? Abellinó küzd, verekszik, rágalmaz, szitkozódik, átkozódik, örvöng, de minden-minden hiába: a sors átgázol rajta menthetetlenül és végül urrá lesz, amire egyedül érdemes és méltó, a világ gunyjának és megvetésének a tárgyává...

Közel hetven esztendőn át tékozlott, korhelykedett, élte ki magát közöttünk, országunkban, a tisztas, ifjú liberalizmusból dliberálistá váló nemzeti szerencsétlenség, s vége felé e haza vagyonára, mindenére már holtbizonyossággal számított a nincstelenül bevándorolt, csélcscap erkölcsű, külsőségeiben nagyurra vedített, de belsőleg idegenné, külön nemzetiségnek maradt zsidóság.

Merész számításaikban annyira mentek, hogy három évvel ezelőtt halálos csapást mértek hazánkra, azon reménységben, hogy a sirszélén botorkáló tulajdonost immár megsemmisítik és örökünkbe beünek ők. De a csapás rajtok kívül eső okokból nem volt halálos és a tulingerelt végzet keményen visszaütött erre az egész örökségvádrászó társaságra: a sirtól kezd kikelni a megcsontított haza és hatalmas megújulását, újjászületését nyerte el a magyarok istenétől a lelkek keresztyén és nemzeti eszményével való megteljesedésében. A felsült társaság dühe határtalan, keserősége mérhetetlen, aljassága kiszámíthatatlan, s azért egy gyalázatos harcot, helyesebben szólva: hajszát indított a keresztyén és nemzeti ideológiák ellen.

Küzdének minden eszközzel: rágalmaznak, szikozódnak, átkozódnak, örvöngenek, esküdznek és handabandáznak, üvöltönek és tájékoznak, de mindenekfelett jósolnak és jósolnak. Mondogatják: már beteg a kurzus, már haldoklik a kurzus, már meghalt a kurzus és így tovább. Mostanában épen ez a divatos: meghalt a kurzus, vége a kurzusnak.

Mi pedig jámbor keresztyén magyarok, csak ámulunk és bámulunk és azt kérdezzük magunktól és másoktól: mi ez az elmeháborodott gyözelmi tánc, becstelenség vagy ostobaság? De ne nagyon törd rajta a fejedet keresztyén magyar testvérem, mert hidd el, a Kárpáthy Abellinó sorsa csak egy lehet: a csufos megsemmisülés s az aztán igazán mellékes, elvetemültségből vagy butaságból következő el ez a nirvána rájuk.

Mert mire alapítják ezek a kiváló proféták az élelméjü jövődelésüket? Talán Hegedűs bukására és gazdasági helyzetünk megromlására? Hiszen Hegedűs liberálisnak változta magát még távozásakor is, az ő emberük és tanítványuk volt ebben a mai keresztyén kormányban, tehát ez az ő veszteségük tulajdonképpen és az ő csödjük plusza. Talán a kivitel engedélyek botrányára? Hiszen a földművelésügyi vezetésében is inkább a régi korszak emlékeit láttuk újabban felelevenedni és nem annak az új szellemnek erejét, amit keresztyénnek és nemzetinek nevezünk. Talán bizonyos sajtóbeli szépséghibákra és átvedlésekre? Hiszen az igazi keresztyén sajtó századok alatt sem fog elkövetni annyi komiszágot, hitványtságot és züllöttséget, amennyit az ő áliberális sajtójuk csupán bármelyik egy-két nap alatt évtizedeken keresztül egymásra halmozott. Talán néhány nagyhangú nemzetgyűlési képviselő ugynevezett leplezéseire? Hiszen ezek az urak leginkább magukat és legbensőjüket vetkőztetik le porára az ő adataikkal, amelyek-

ből megdöbbenve látjuk, hogy a judások nemzetisége még ma sem halt ki, sőt tovább tenyészik keresztyén fattyuhajtásokban.

Hogy áll hát a dolog igazában? Ugy, hogy szerencséjére a nemzetnek s hála az Istennek, a kurzus valóban haldoklik: vagyis pusztul mindaz, aki ebben a nagy újjászületésben csak üzleti szempontból, önző magánérdekből, komédiás alkalmazkodásból, harácsoló kalózkodásból, tetszelgő népszerűség-hajszásból helyezkedett el. Enyészik, mindaz, ami a keresztyén és nemzeti feltámadás felbuzgó forrászivében salak, piszkos tajték, szennyes hab, ezek a tisztavirágélettű semmik és zenkik.

Ezek alkotják az ugynevezett kurzust és ezek vesszenek is mindannyan, mindenesítől, neholnap, hanem még ma. Hadd tisztuljon az újszülött csecesemő vére, hadd üssön ki rajta a fokélyek és undokságok pokolvara és utána maradjon meg egészségesnek, épnek, életvonalnak.

És végezetül fell kell omlitani még egy tényt. Tegyük fel, ami különben lehetetlen, hogy ez a mostani nemzetgyűlés és a belőle alakult kormány, noha a legszélesebb és legáltalánosabb választójog alapján kapta a maga megbízását, cserben hagyná mégis azt a keresztyén nemzeti alapot, aminek képviselőit pedig őt a százazrek beküldötték, akkor is az még mindig nem jelentené a „regnum christianum” halálát és csödjét.

Tirol elszakadási törekvései

A monarchista Bajorországhoz akar csatlakozni - Berlin az egész Németország csatlakozását kívánja a Német Birodalomhoz

Bécs, okt. 8. Néhány nappal ezelőtt Tirolból egy küldöttség érkezett Berlinbe, hogy ott tárgyaljon a német kormánnyal a birodalomhoz való csatlakozás ügyében. A birodalmi kormány arra kérte a tiroliakat, hogy szüntessék meg csatlakozási agitációjukat. A küldöttség erre Münchenbe ment, ahol Kahr volt miniszterelnökkel tárgyaltak abban az irányban, hogy Tirol csatlakozzon egy monarchista irányú Bajorországhoz. Berlini politikai körökben nyugtalanok nézik Tirolnak és Bajorországnak ezt a közeledését, mert ez csak árthat annak az ideális célnak, hogy az egész Német-Ausztria a német birodalomhoz csatlakozzon.

Bécs, okt. 8. A „Neues Wiener Journal” mai száma élén a német politikai élet egyik kimagasló személyének nyilatkozatát hozza.

Egy kedves képkiállítás

Látogatás Balczér György festőművész műtermében

Az épen nem tiszta, de annál zajosabb Hatvan-után kell végigmenni, — mely minden nap reggeli 6-tól déli harangozásig a gyakorlati élet legszomorubb helye, a terménypiac, tömve egy jó adag nyüzsgő-forgó, alkuvó handlészó, épen nem idealista kufárral —, hogy eljussunk az állami realiskolába. Ott a második emelet egy kis szobájában a földi élet és a Hatvan-utca minden piszkától mentes, esendes, enyhe, kedves, finom és lelketmegnyugtató, szívetderítő művészetre bukkantam, egy csomó szebbnél-szebb akvarellképre, arcképre, úde, életszines, illatos őszirózsa csokorra, szép, bánatoskék orgonavirágokra, gyönyörű, lankás felvidéki tájakra.

Bekopogtattam Balczér mesterhez. Alacsony, kedves ember, egyszerű, barátságos, szívesen szól, hangja kellemesen rezeg, épen olyan, mint a művészete. Elbeszélgetünk. Mondja: vasárnap tizkor nyílik meg a tárlata. Ma két helybeli lap igen avatott modorban és szakértelemmel megszólaltatta művészetét, de szeretné, ha a „Hajdúföld” is írna róla. Ezt jól megjegyeztem magamnak. Azután nézegettem a képeket. A festőművész, úgy látszik, nagy ambícióval fest arcképeket. Magát is lefestette. Engem mindig nagyon érdekelték az arcképek. Mit mond a művész magamagáról, önarcépeket. Irók művei közül is mit lát meg önmagában. Irók művei közül is azokat szerettem, akik magukról annyi érdekességet mondanak. Ezért kedvelem annyira Pécset és Mikszáthot.

Eszreveszem rögtön, hogy Balczér mester is abban nagy, amiben oly nehéz nagyok

Azon már túl vagyunk, amiben Székfi Gyula megtalálja és kijelöli a Tiszák tragikumát. „Innen Tisza Kalmán módszerében — írja ő — azon téves felfogás, mintha a parlament volna a nemzeti élet központja és mellette minden egyéb nemzeti tényező mellőzhető volna... Ezt a felfogást Tisza István már atyja oldalán, a miniszterelnökségi palatában, magába szitta, s hozzá hű maradt... Ez a parlamenti mindenhatóság jesszerepelt és az egyéb nemzeti tényezők napról-napra erősebben éreztetik befolyásukat az állam életére. S ezekben a tényezőkben a keresztyén, nemzeti újjászületés nem politikai korteszóta, nem divatos jelszó, nem tömegek kegyétől függő és kegyéből élő szinpadai maskara, hanem a lelkek mélyén kipattant, érette lett meggyőződés, a vérbe és idegrendszerbe örökösen berögzített ösztönös készség, ha kell: fanatikus, halálra kész hirt, mely nem földi hiábavalóságok után, muló és fogyó árnyékok szerint, az egyén kicsinyes és haszontalan értékeire méri és szabja a maga elhatározásait, hanem égi célok felé halad, tör előre és egykor diadalt is arat.

Tehát ti örökségre sápitózó Abellinók, hagyjatok fel, ha helyesen akartak gondolkodni, a törvényes örökös halálának folytonos emlegetésével, mert bizony bizony hamarabb fogtok ti elpusztulni, megsemmisülni.

Dr. Bessenyei Lajos.

Az illető politikus a következőket mondja: Tirolban már hosszabb idő óta különválasztási törekvések észlelhetők. Ezek az utóbbi időben a korona teljes értékvesztése következtében még nagyobb erőre kaptak.

A birodalomban ugyan ma is változatlanul él az a meggyőződés, hogy Ausztria csupán úgy állhat meg, ha Németországhoz csatlakozik, azonban azt hiszik, hogy a csatlakozás gondolatának csak ártalmára lehetnek a külön akciók.

A tirolai politikusok nem zárkoztak el az elől a felfogás elől és elejtették az izolált csatlakozás gondolatát, ezzel szemben azonban annál határozottabb formában gondolnak arra, hogy Ausztriától elszakadnak és kikiáltják az önálló tirolai köztársaságot.

lenni: a megalkotásban. A téma egyszerű, jelentéktelen, a színek igénytelenek, nincs nagy hang, láma, nagy képüsködés, nem látja lilának a kék eget, vörösnek a zöld fát, hanem a természetesség végtelen egyszerűségének egyszerűségével hat.

Elmondhatom: Bakoss távozásával nagy veszteség érte a várost, de a Nagybányáról idemenekült Balczérral — kinek menekülni kellett az oláhok elől, mert mint volt századost állandó megfigyelés alatt tartották és gyanuba fogták, hogy sógorával Soós tábornokkal, az akkori honvédelmi miniszterrel állandó összeköttetésben van és szervezi a katonai ellentállást — a hiány helyreütemített, mert ismét nyertünk egy helybeli festőt, aki kiforrott művészi egyéniségének tiszta kelyhében a művészet nemes, asszu borát nyújtja nekünk. Érezzük ugyan Ferenczy hatását, de érezzük az újat is.

Távozásom óta még mindig emlékeimben maradt egy-egy szép képe, egy kitűnő női arckép némi erotikával; egy-két orosz arckép, afféle jól megteremtett erős és egészséges szibériai ruszki, amilyent oly nagy számmal láttunk mi is itthon, mint hadifoglyot, egy miskolci tájkép, négy hamvas, kitűnő sainpompájú hamvas őszirózsa eszokor.

Nyájas olvasó, menj el holnap délelőtt a realiskola épületébe, ahol 10 órakor nyílik meg Balczér mester tárlata.

— Antant misszió Pécsen. Tegnap reggel Pécsre érkeztek Gethn angol királyi ezredes és Tittani olasz kir. alezredes, mint a pécsi ellenőrző bizottság tagjai.

NAPI HIREK

Irtják a magyart,

tűzzel-vassal pusztítják a vad rákok, a gyáva macok, azok a nációk, amelyeket mi vendégekül befogadtunk és nem egy kiváltsággal is felruháztunk. Gyűlölnék bennünket azok a nemzetek, akikkel hosszú századokon át egy állami közösségben élünk, akikkel közös volt a sorunk, akikkel jobban-rossiban osztoztunk. De a többi szomszéd és távoli nemzetek rokonszenvét sem nyertük meg. Elhagyatottságunkban, mai szánandó, elcsélt helyzetünkben nincs egy résztvevő szív, mely felénk dobogna, mely megérezné a mi fájdalomunkat, nincs egy kar, melyet kinyújtandának fölemelésünkre, egy baráti jobb, mely a mi kezünket keresse, nincs szem, mely értünk könnyet ontson.

S a gyűlöletnek e felénk áradó tengerében álmétködvő nézünk körül, árva magyarok. Nem tudjuk elgondolni, mivel vontuk magunkra az egész világ bosszúját, haragját és megvetését.

Pedig a hibának bennünk kell lenni, az okot magunkban kell keresnünk.

Ha tőlünk telhető tárgyilagossággal áttekintjük magyar nemzetünk és fajunk történelmét, azt látjuk, hogy négyszáz év óta elvesztettük önállóságunkat, függellen éltünk. Nem csináltunk magyar politikát. Idegen faj törekvéseinek lettünk uszályhordozói. Nem a magunk érdekeit néztük, hanem idegen érdeket szolgáltunk. Vértünket idegen hatalmi célokért ontottuk. Munkánk vereségeiből idegent hizlaltunk.

Amelyik nemzet szemé elől téveszti saját nemzeti létének öncélúságát, az nem érdemli meg az önálló nemzeti életet. Az nem becsüli önmagát. S amelyik nemzet önmagát nem becsüli, annak a többi nemzetétől sem járhat egyéb, mint gyűlölet és megvetés.

Okuljunk a történelemből. Ismerjük meg hibáinkat, borzadjunk meg önmagunk ellen elkövetett rettentő bűneinktől.

Okuljunk a jövőre.

Vasárnapi istentiszteletek

A ref. Nagyiemplomban délelőtt 10 órakor predikál Dr. Révész Imre lelkész, délután 5 órakor predikál Varga Ferenc s. lelkész. Kistemplomban: délelőtt 9 órakor predikál Varga Ferenc s. lelkész, délelőtt 11 órakor predikál Dr. Lenc Géza egyet. tanár, délután 3 órakor predikál Gábor A. drás s. lelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál Gábor András s. lelkész, délután 8 órakor ifjúsági-istentisztelet pred. Csúry István vallásitanító lelkész, délután 5 órakor predikál Uray Sándor lelkész. Árpádtéri templomban: délelőtt 10 órakor predikál Varga Jenő s. lelkész, délután 3 órakor predikál Kiss Andor s. lelkész. Ispótytemplomban délelőtt 10 órakor predikál Mezey Béla segédlelkész, délután 3 órakor predikál Varga Jenő s. lelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Kovács János vallásitanító lelkész. Városi szegényházban délelőtt 10 órakor predikál Varga Ferenc s. lelkész.

Vasárnapi iskolák a következő helyeken tartanak: Egyháztér 17 sz. az egyház tanácstermében d. e. 11 órakor, Dóczy intézetben délelőtt 9 órakor, Kossuth u. 75. sz. délelőtt 9 órakor. Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor, Nőegyleti Árvaházban délelőtt 9 ó. Pacsirta-u. iskolában délelőtt 9 órakor, Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Csap-u. leányiskolában délelőtt 9 órakor, Eötvös u. iskolában d. u. 2 órakor Diakonissza Otthonban d. e. 9 órakor.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövétele délután fél 4 órakor, a ref. egyház tanácstermében, (Egyháztér 17. sz.)

A róm. kath. templomban (9-én) délelőtt fél 7, 11 és fél 12 órakor csendes misék. Fél 10 órakor nagy mise, utána szent beszéd — Dlután 3 órakor líánia, és szt. olvasó. 4 órakor sz. beszéd utána Szűz-Mária ájtatosság.

Az ág. evang. templomban (Miklós-utca 3.) folyó hó 9-én, d. e. 10 órakor Jónás András h. lelkész végzi az istentiszteletet.

— Zöld József tb. tanácsnok igazgatósági tagsága. Zöld József tb. tanácsnokot a Fehér Andor és társai r.-t. igazgatósági tagjává választotta. Zöld József most bejelentette, hogy az igazgatósági tagságáról lemondott.

— **Rendelet az építkezésről** A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett Debrecen város polgármesteréhez, melyben ugynevezett magyar népköztársaság kereskedelemügyi miniszterének a téglagyártó telepekre kiadott rendeletét helyezi hatályon kívül. Ehelyett azonban elrendelte, hogy a jövőben a téglagyártó telepek 120 mm. széles, 65 mm. vastag, 250 mm. hosszú falitéglaikat használhatnak szabványtégla gyanánt. Megengedte egyben, hogy adott, indokolt esetekben — az építendő kérelmére — más téglák is alkalmazhatók. A rendelet kimondja, hogy a mezői és városi középítkezéseknél a szabályrendeletben előírt fél, 1 és fél, 2 stb. téglavastagságok mindenkör figyelembe veendők.

— **Negyven telefonállomása van a városnak.** Abból az alkalomból, hogy a postaigazgatóság felemelte a telefonelőfizetési díjakat, összeíratta a város használatában levő telefonállomásokat. Az összeírás eredményeként aztán kitűnt, hogy összesen 40 telefonállomása van a városnak. Szóba került, hogy a városi hivatalok állomásait egy központba helyezik, azonban ettől eltekintettek, mindaddig, amíg a városi hivatalok, egy központi épületben lesznek elhelyezve, nem úgy, mint ma: 15 helyen szétszórva.

A „Magyarság“ művészestélye

Ma lesz 8 órással kezdettel, az Arany Bika disztermében a „Magyarság“ művész-estélye a ref. Kollégium javára. A kultúrest fényes, érdekes és gazdag műsora a következő:

1. Megnyitó beszéd: tartja Dr. Milotay István nemzetgyűlési képviselő, a „Magyarság“ felelős szerkesztője.

2. Énekszóló, előadja: P. Maleczky Bianka a m. kir. Operaház tagja.

3. Oláh Gábor hazafias verseiből felolvas.

4. Hegedűszóló, előadja: Némethy Ferenc hegedűművész.

5. Komáromi János a „Magyarság“ belső munkatársa felolvas.

6. Régi magyardalok, előadja: Dr. Molnár Imre, dalénekes a „Magyarság“ belső munkatársa.

7. Zongoraszóló, előadja: Antony Károly zongoraművész.

Az ének- és hegedűszámok zongora kíséretét Antony Károly látja el.

— Debrecen egyeteme a debrecenieké!

A Tisza-egyetem ünnepélyes évnyitása mindvégig emelkedett hangulatu volt, épen azért a legnagyobb sajnálattal láttuk a debreceni közönség teljes részvétlenségét. Annakidején nagy harcot vívott érte, áldozatot hozott s most nem érdeklődik iránta. Pedig nem érzéketlen a kulturális események iránt most sem: ezt mutatják a látogatott felolvasások és irodalmi ünnepek.

Nem kellene várni a közönségnek, hogy ide is a reklám öles plakátjai hívogassák, éreznie kellene magát, hogy ez az egyetem az övé és méltónak kellene magát mutatnia annak megbecsüléséhez, mint ahogy az volt az elnyeréséért folytatott küzdelemben!

— **Budavárának leírása a polgármester fogadó szobájában.** Lux Kálmán fővárosi építész több évi eredményes munkával, régi metszetek, térképek és rajzok után elkészítette a magyar Mérnök és Építész Egyesület által aranydíjjal kitüntetett művét, Mátyás király budavári királyi kastélyáról. A diszkrét megküldték Debrecen városának is. A tanács a gyönyörű kiállítású munkát a polgármester szobájában helyezte el. A mű magyar szöveg mellett angol és francia szöveggel jelent meg s itt a külföld előtt ez a munka is újabb tanujele lesz a magyarság kulturális öserejének.

— **Szüreti mulatság** a Royalban e hó 9-én, vasárnap. Kezdeté este 7 órakor.

— **Házasság.** Gyöngy József és Sándor Erzsike folyó hó 8-án házasságot kötöttek a róm. kath. templomban.

— **A városi nyomda nyugtatóléte.** A városi tanács ülésén szóba került, hogy vajjon kell-e a városnak a városi nyomda által szállított nyomtatványok után kiállított számlákra nyugtatóléte tenni. A városi tanács álláspontja ebben a kérdésben az volt, hogy az üzletszabályzata szerint a nyomda tulajdonosa a város és az egyházkerület, így az azok részére szükséges hivatalos nyomtatványokat önköltségi áron szállítja. A tulajdonosok pedig a nyomtatványok árát évnegyedenként utólagosan térítik meg, vagyis a tulajdonosok egyik pénztárukából, a másik pénztárukba fizetnek bizonyos összeget, saját maguknak, így az egész pénzügyi művelet belkezelési dolog, tehát nyugtatóléte nem kell. A pénzügyigazgatóság azonban nem ezen a véleményen van. Az egész ügy most végleges döntés végett fent van a pénzügyminiszteriumban.

— **Eljegyzések.** Berta István—Tóth Mária, Igmándy József—Révész Irén, Muraközi József—Erdélyi Piroska, Nagy Imre—Cseke Lidia, Harangozó Mihály—Széles Julianna, Ratóczy József—Derzsi Julianna, Kovács Antal—Blizik Anna, V. Gál Sándor—Demel Ilona, Román József—Kovács Zsuzsanna, Jónás Mihály—Sipos Borbála, Grossberger Márton—Feldmann Rebeka, Szabó Zsigmond—Balogh Julianna, Szatmári Péter—Bonyhai Julianna, Vida Károly—Fuksz Emilia, Klein Jenő—Bleier Erzsébet, Kolta Sándor—Csiba Erzsébet, Szöllösi Péter—Hajdu Borbála, Sipos Sándor—Hajdu Margit

— **A mai országos atletikai verseny.** A Debreceni Tornaegyesület ma délután rendezi meg 1/3 órai kezdettel országos atletikai versenyt. A DT athléták hosszú szünet után pályájukon vendégül látják a fővárosi és vidéki egyesületek athlétáit. Annak dacára, hogy a mai napon több országos verseny van, mégis sikerült a DT-nek minden versenyszámban az indulóknak nagy számát biztosítani. Az MTK most is hűségesen kitartott a DT mellett és leküldte athlétáit. Grósz István a mai vonattal érkezik, Juhász György már tegnap megérkezett. A verseny győztesei és helyezettei a DT híres szép klasszikus érmeit nyerik. Nagy érdekességet kölcsönöz a versenynek a súlydobás, melyben a DT öreg athlétája Dr. Kirchnoffer Kálmán indul legnagyobb eséllyel. E versenyszám nyeri a Debreceni Kereskedelmi Csarnok nagyértékű vándordíját, melyet nagy közönség szemlél a nizzai virágcsarnok kirakatában. A verseny pontosan d. u. 1/3 órakor kezdődik. A helyárák igen olcsók, úgy hogy rekord-számú közönségre van kilátás.

— **Nyukosz hirdetmény.** Felkérem a nyukosz rendkívüli tagjait, hogy mindazok, akik a kedvezményes burgonyára és babra igényt tartanak, igényüket folyó hó 10-ig a titkári hivatalnál d. u. 4-től 5-ig jelentsék be. Későbbi jelentkezők figyelembe nem vétetnek. Felkérem továbbá a tagokat, hogy mindazok, akik kedvezményes ellátásban részesülnek, kedvezményes ellátási jegyüket, akik nem részesülnek, azok pedig rendőri bejelentő lapjukat hozzák magukkal. Nyukosz elnökség.

— **Az orosz hadifoglyok hazaszállítása.** A honvédelmi miniszterium hadifoglyoszlátása közli, hogy a rigai szerződés végrehajtásával kapcsolatban a még Magyarországon tartózkodó orosz hadifoglyok hazaszállítása újból megindult. A belügyminiszterium rendelete szerint a volt orosz hadifoglyoknak, amennyiben hazájukba visszatérni óhajtának, október 15-ig a csóti (Pápa mellett) hazatérő leszerelési táborba kell megérkezniük.

— **KAC—VII. ker.** Budapestről jelentik: Kispesti Atletikai Club—VII. ker. 1: 1 (0; 1). Bajnoki mérkőzés. Egyenrangú ellenfelek küzdelme. A KAC többet, a VII. kerület veszélyesebben támadott.

MEGNYILT Gelber Testvérek
Hajdusági férfi, fiú és gyermekruha áruháza
Piac-u. 67. (Megyénázával szemben.)

Férfiöltönyök, raglánok borkabátok, britsz nadragok és gyermekkabátok nagy választékban. Előzékeny kiszolgálás, olcsó szabott árak.

Adakozás a menekülteknek. Közéletből a menekültek javára a következő adományok folytak be: Dr Buczy Ferenc ügyvéd úján Blattner Gyulától szakértői díj fejében 150 K, Jogász és Tisztviselőkör nagy Asztaltársaságától 720 K. Fogadják a nemes adakozók az O. M. H. debreceni kirendeltségének köszönetét.

Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezte közleményei. Kedvezményes tűzifa előreláthatólag nem érkezik meg az igényelt és illetve szükséges mennyiségben. Epen azért eleve figyelmeztetjük az igényjogosultakat, hogy illetményeiket vigyék el, míg a készlet tart. annival is inkább, mert f. hó 10-től hétfőtől kezdve, kizárólag csak vágott állapotban kaphatják meg az Egreskerti fátelépükn. Felkérem a testületi megbízottakat is, hogy a közléseinknek megfelelőleg csupán azok részére adjanak ki újabb fautványt, akik vágott állapotban óhajtják kivenni járandóságukat. T. tagjainkat minden felesleges fáradságtól és kellometlenségtől meg akarván óvni, közöljük, hogy hivatalos óráink kizárólagosan átelelőtt 8 órától 12-ig tartanak, kifizetés pedig 9—12-ig.

Házasságkötések. Dr Sinay Gábor—Hegedűs Anna, Demeter Károly—Gresó Irén, Kárpáti Jenő—Rakottyai Irén, Juhász Kálmán—Jaren Anna, Damel József—Kallo Stefánia, Toth Gyula—Szendroi Mária, Mészáros Ferenc—Molnár Erzsébet, Tócsák Sándor—Papp Eszter, Kovács János—Tóth Róza, Nagy Dániel—Pátkó Ida, György József—Sándor Erzsébet, Vasas János—Székely Margit, Kövér Sándor—Onody Juliánna, Balogh Ágoston—Magyarosi Katalin, Békési Kálmán—Szalai Róza, Oláh Zsigmond—Szabó Róza.

A háborús plakátok a hadtörténelmi múzeumban. A belügyminiszter elrendelte, hogy a háborúval vonatkozásban álló nyomtatványokat, falragaszokat, hirdetőanyagokat, körrendeleteket stb. a városok egy-egy példányban küldjék meg a m. kir. hadtörténelmi levéltár és hadtörténelmi múzeum részére Budapestre, ahol a beküldött háborús nyomtatványok megőrzés alá kerülnek.

Rokkant művészek akciója. Hadirokkant festőművészek, kik a világháborúban rokkantakká váltak, a frontokról hozták el munkájukat a debreceni közönségnek pártfogás végett és a helybeli Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Nemzeti Szövetsége vezetőségével karöltve rendezik akciójukat. Kérjük hazafias közönségünket, támogassák őket, hogy ezzel is elősegítsük a frontokon nyomorodott bajtársainknak megélhetésüket.

Az akció helybeli vezetője Drexler József rokkant bajtársunk. Minden más akció tőlünk távol áll és annak támogatása hajdumegyei és debreceni csoportunkat rövidíti meg. A produktumok a Hadróá hivatalos bélyegzőjével és megváltási összegével vannak ellátva. — Hadróá vezetősége.

Buzásnál ismét Berky muzsikál!

Kedves vendégeimnek becses tudomására hozom, hogy manúric és kézápoló működésemet ezentúl a Dr Ujfalussy Gézáné női fodrászati termében, Egyháztér 5. sz. I. em. végzem. Jakab Zsuzska.

GERŐ ruha árjegyzéke:

Férfi öltöny és felöltők	K 2400-tól feljebb
Fü férj öltöny és felöltők	K 1600-tól feljebb
Gyermek öltöny és kabátok	K 670-tól feljebb

Rövid téli kabát, szőrme és bőrbekécsék nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók
Gerő Ernőnél Debrecen
Piac-utca 69. (Megyeházzal szemben.)

Szőnyegek

Házasság. Resser Miklós és neje Fleckerstein Gertrudis leányát Resser Antóniát a „Hajdúföld“ kiadóhivatalának tisztviselőnjét ma délután fél 4 órakor a Szent Anna-utcai róm. kath. plébánia templomban vezeti oltár elé Lichtenstein Ferenc és nagybeniczki Nagy Róza fia Lichtenstein Ferenc.

Ujból adnak román vizumot. A budapesti román követség közli, hogy holnaptól, hétfőtől kezdve újból megkezdte a román vizumok kiadását. Hétfőn csak azoknak adják ki a vizumot, akiknek augusztus 30-tól szóló sorszámaik vannak. Kedden azoknak, akik augusztus 31-i sorszámaik rendelkeznek, a következő napon pedig folytatódólag kerülnek kiadásra a vizumok. A román konzulátus egyben felhívta az érdekeltek figyelmét arra, hogy a repatriálásra vonatkozó ügyeket kizárólag a délutáni órákban intézi el.

Városi nyugdíjasok figyelmébe. Városi nyugdíjasok felhívattak, hogy a kedvezményes tűzifa utalványukat f. hó 8-án és 10-én délelőtt 8-tól 12-ig városház, emelet 20. sz. a. vegyék át. — Városi számvevőség.

Róza néni szegedi szakácskönyve, most jelent meg és Antalfy József könyvkereskedésében kapható.

Cecilia

*Isten veled. A poros, nagy utcáknak
Nem meláz többé botos vándora!
Isten veled. Búcsút veszek ma tőled
Ha így akarta a sors nagy sora.
Szerelmes szép neved még fülemben csendül,
De csak a visszhang hozza vissza ezt,
Ott főt, az ablakokban néma csend ül
És a szívem könnyhullatásba kezd.*

*Sosem feledem a drága éjszakákat...
Be sokszor bolyongtam ablakod alatt,
Fent az égen Dávidos holdvilág.
És míg szent Dávid busan hegedülte
A hallhatatlan bus melódiát,
Sóhajom hozzád szállt, repült az éjjen át.*

*A fényes élet minden pillanatja
Lelkemben mélyen rejtve megmaradt,
De álmaim csak visszahozták
S megaranyoz neved fényes sugara.
S ha egykor majdan sírba dőltem
Ott is te leszel lelkeim álma, Te!
Neved senki elnem rabolhatja tőlem.
Még az életnek rideg sivársága sem.*

MAIZNER JÁNOS.

Küzdelem a munkanélküliség ellen. A munkanélküliség ellen küzdők egyesületének titkársága hivatalos levelet intézett Debrecen város tanácsához, melyben meghívja a várost az egyesület budapesti nagytanácskozására. Ez a tanácskozás e hó 20-án lesz a budapesti egyetemen. A tanácskozás előadói Somogyi Manó, Bellegh Andor, Weszely Ödön, Vig Albert, Friedrich Vilmos, Juba Antal, Foscher László, Maday István, Magyar Géza, Nagy László és Zázmán Elemér lesznek. Az előadásokat vita követi.

Halálozások. Szarvas Péter 7 hónapos, Kapusi Józsefné Nagy Margit 21 éves, Pál Lászlóné Balogh Eszter 55 éves, Bak Gáborné Kovács Juliánna 68 éves, Nagy Jánosné Huszties Juliánna 39 éves, Elekes Béla 28 éves, Halasi Béla 21 éves, Kosztin József 3 éves, Baranyi Margit 2 éves, Szakál Antal 19 éves, Rutter Pirokska 45 éves, Gombáesy X 1 napos, Szanka Juliánna 5 hónapos, Szabó József 38 éves, Magyar Andrásné Tolvaj Zsuzsanna 26 éves, Kiss Péter 63 éves, Kun Róza 14 éves, Puskás János 61 éves, Erdei Sándorné Mészáros Juliánna 28 éves, öz. Szilágyi Jánosné Palotás Róza 78 éves, Jóna János 6 hónapos, Balog Eszter 22 napos, Kalós Jolán 23 éves, öz. Török Jónásné Mező Sára 78 éves, öz. Varga Imréné Pendl Terézia 73 éves.

Ifj. Schaff János táncintézetében a Royalban az őszi tanfolyamok e hó 10-én, hétfőn kezdődnek. Gazdálkodó ifjak részére 5—7 óráig, kereskedő és iparos ifjak részére 8—10 óráig.

Hatalmas tűz a Kónya-telepen

Leégett egy dísznőhizlaló Nem volt víz az egész környéken

Tegnap este 9 óra tájban a város keleti részén az égboltozat hirtelen pirosra gyuladt s a világosság hatalmas tűz fényét vetítette be a városba.

A tűz a Kónya-telepen, Kiss Lajos Virág-utcai lakos Luther-utca 20. szám alatti dísznőhizlalójában keletkezett eddig ismeretlen okból s rövid percek alatt 50 méter hosszú és nyolc méter széles félszer teljes nagyságában csakhamar lángban állott.

A tűzoltóságot hamarjában nem tudták értesíteni s mikor megérkezett sem tudott oltáshoz látni. Egyrészt azért, mert a tűzhöz robogó szerkocsit a Kossuth-utcai templomnál karambol érte s összetört, másrészt pedig az egész népes Kónya-telepen egyetlen vízvezetékű kut sincsen s így nem volt mivel oltani a tüzet.

A kivonult tűzoltóság ennélfogva csak a tűz lokalizálására szorítkozhatott a közeli tűzértahtanyából Nagy Sándor tiszthelyettes vezetésével már előzetesen megérkezett derék tűzértahtal együtt, akik munkájának köszönhető, hogy a dísznők nem vesztek oda a tűzben.

A tűzoltók és a katonaság megfeszített munkájának, amihez a Vass János rendőrkapitánnyal élén kivonult rendőrség is hozzájárult — minden gátló körülmény ellenére is sikerült a tűz tovaterjedését fél 11 óra körül megakadályozni, de ekkorra már az egész hízlaló leégett.

A kár körülbelül 100 ezer korona, érdekes, hogy a tulajdonos maga a tűz egész tartama alatt nem tudott az esetről, mert épen fia eljegyzését ülte.

Az utóbbi hetekben sűrűn előfordult tüzesetek a lehető legsürgősebb intézkedést követeltek egyrészt a tűzoltóság megfélelő felszerelése, másrészt a vízhiány megszüntetése iránt, mert ezek az állapotok csakhamar odáig fajulnak, mint a régmúltban: egyetlen viskó kigyulladásával féltünk kell egész Debrecent az elpusztulástól.

Művészet

Dante-emlékünnap

Az Arany János Társaság Dante halálának 600-ik esztendejében a nagy költő emlékére ünnepet ül f. hó 23-án (vasárnap) délelőtt.

A műsor a következő: 1. Énekel a Svetits-intézet énekkara. 2. Történelmi bevezetést tart dr Szabó Márton. 3. Kardoss Géza szavalja Arany „Dante“ c. költeményét. 4. Emlékbeszédet mond dr Tankó Béla. 5. A „Divina commoediá“-ból jeleneteket olvas fel és bevezető magyarázattal ellátja dr Zivuska Jenő. 6. Énekel a Svetits-intézet énekkara.

Jegyek ezen ünnepségre 15, 10 és 5 koronás árakban a jövő hét derakától kezdve kaphatók Antalfy és Csáky könyvkereskedésében és a Nizzai virágcsarnokban.

DEBRECENI
Kalapgyár
SZELL ÉS KÖSA
Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek
Piac-u. 63. sz.

HORN és ERDELYI
szőnyegházában DEBRECEN, KOSSUTH U. 19. SZ.
A Csokonai színházzal szemben.

Sándor...
A vá...
pedig...
Má...
Cseke...
ny. A...
vidéki...
ban az...
MTK...
onattal...
a DT...
erde...
hoffer...
sarnok...
ban. A...
zdődik...
számu...
rem a...
ndások...
babra...
0-ig a...
sék be...
tetnek...
ndások...
sülnek...
em ré...
lapju...
g.
illitása...
sztylya...
jtásával...
tartó...
ujból...
te sze...
nyiben...
r 15-ig...
ési tá...
entik...
(0; 1).
k küz...
veszé...

Sóvágó cimborája a törvényszék előtt

Elítélték a dinyeföldi merénylőt

Tegnap délelőtt tárgyalta a debreceni kir. törvényszék Szuhányi Andor törvényszéki bíró elnöklété alatt működő tanácsa Szombati Sándor bűnpörét, aki Sóvágó Jánosnak, a Móliusz-téri hírhedt zöldbakalapos gyilkosnak volt cimborája. Mint annakidején megirtuk, ez év augusztus havában egy éjjel a Nagyerdő mellett elterülő dinyeföldön lopást kísérelt meg s mikor a földtulajdonos, Bérés Imre nyomdász ebben meg akarta akadályozni, rálőtt és életveszélyesen megsebesítette.

A tegnapi főtárgyaláson a vádirat ismeretése után, amely rablásnak minősülő lopás büntetvével vádolta Szombati, a vádlott adta elő, hogy augusztus 23-án éjjel revolverrel felfegyverkezve kiment a dinyeföldre s ott 6 dinyét dugott el egy zsákba. Közben azonban a dinye gazdája, Bérés Imre, aki több lopásból kifolyólag azon éjjel történetesen lesben állott, észrevette a tolvajt s üldözni kezdte, majd pedig amikor többszöri felszólításra sem állt meg, sőt a dinyével telt zsákot is ledobta, hogy könnyebben menekülhessen, revolveréből kétszer utána lőtt. Szombati erre visszafordult s ő is leadott egy lövést Bérésre — állítása szerint célzás nélkül — s miután kunyhójában revolverét eldugta s kabátot vett magára, hogy fel ne ismerhessék, visszament a véres sebben fetrengő Béréshez, akit akkorra már a lövések zajára előfutott szomszédok fogtak körül. A nyomban megindított nyomozás folyamán a gyűlölt Szombati terelődött a bűnössége kiderülve, a csendőrség letartóztatta. Azóta vizsgálati fogságban ül.

A vádlott vallomása után a közben felépült sértett, Bérés Imre nyomdászt hallgatta ki a bíróság. Vallomásában az esetet lényegében ugyanugy adta elő, mint Szombati, azt azonban ennek állításával szemben határozottan hangsúlyozta, hogy megfordultában célozva lőtt rá.

Salamon Andrásné lényegtelen vallomása után Horváth Arthur dr. törvényszéki orvosszakértő terjesztette elő véleményét, amely szerint Bérés sebesülése rendkívül életveszélyes volt és csupán a véletlennek lehet tulajdonítani, hogy életben maradt.

A bizonyítási eljárás befejezése után Baróthy Zoltán dr. mondotta el vádbeszédét, amelyben az eredeti rablásnak minősülő lopás helyett szándékos emberölés büntetvének kísérletére módosította a vádat s e szerint kérte a büntetés kiszabását.

A védőbeszéd elhangzása után a bíróság tudomásul véve a sértett azon nyilatkozatát, hogy a lopás miatt nem kívánja a vádlott megbüntetését, tanácskozássra vonult vissza.

Rövid tanácskozás után délután 2 órakor hirdette ki Szuhányi Andor elnök a bíróság ítéletét, amely szerint a kir. törvényszék Szombati Sándort bűnösnek mondotta ki szándékos emberölés büntetvének kísérletében s ezért őt 3 évi fegyházra ítélte.

A kir. ügyész az ítélet súlyosbításáért, az elítélt pedig enyhítésért fellebbezett.

SPORT.

Egy millió korona haszon futballmeeséből. Ne tessék megijedni, nem a debreceni válogatott mérkőzéséről van szó, hanem az Osztrák-Délnémetország válogatottjai szereztek ezt a szövetségüknek. A mérkőzést 40.000 fizetett jegyű közönség nézte végig, melyből előhely csak 6150 volt. A bevétel 2 millió koronán felül emelkedett, de a kiadások levonásával, mint tiszta jövedelem egy millió koronát valamivel meghaladó összeg maradt meg. A mérkőzés tiszta nyereségéből, mint ismeretes, 20%, tehát 200.000 korona jut a közép-európai futballcsapatok segélyezésére.

Birkózás. Ma tartja a DVSC helyi meghívási birkózó versenyt a DTE Péterfia-utcai 76. szám alatti tornasarnokába d. u. 5 órai kezdettel. Nagy érdeklődés előzi meg, mivel ez az őszi szezon megnyitó versenye. Csak köszönettel tartozunk az egyesület vezetőségének, hogy birkózó szakosztályával már sorompóba áll. Az elsőseget nagyon nehéz megállapítani. A pályasúlyban Paulovich nem indulása esetén Kállay DTE és Markovits DVSC között fog elődlni a könnyűsúly. Csúcs DTE és Kókás DMTE ha Offra I és Csomós DVSC bele nem szól. Közép A. Erdey, közép B a két Tibi testvér és Valkovits.

Értesítjük a DTK következő játékosait, névszerint Szanto Béla, Keresztési, Kantor, Merán, Papp, Rottmann, Szotyori, Kerekes Gyula, Molnár, Fejér, hogy délután 1 órára a DKASE pályán jelenjenek meg. Csapatintéző.

Értesítjük Borsi, Nagy Imre, Bajku és Horváth Mihály ifjúsági játékosainkat, hogy tekintettel az ifjúsági mérkőzésre, délelőtt 10 órára a DKASE pályán jelenjenek meg. Csapatintéző.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közlömenyei:

Vasárnap d. u. mérsékelt helyárrakkal „Bánk-bán” kerül színre Halassy, Szabó Irma, Rubinyi, Árkossy, Heltay felléptével, este pedig „Offenbach” Helvey és Szigeti felléptével.

Hétfőn A) bérletben „A kis cukros” Kardoss Géza és Kalmán Mancival a émszerepben. Tisztviselő est.

Az Urániában ma és hétfőn a Sátán fiai című amerikai csodafilm első részét mutatják be. Kedden jön a II. rész.

Nobody közeledik!

Éjféli őrjárat (leányrablás a Newyorki kínai negyedben), amerikai bűnügyi kalandor történet 6 felvonásban ma utoljára az Apollóban.

Lóh Ila főszereplével holnap, hétfőn a Sugárka című 5 felvonásos filmjáték és Karcsi kirug a hámból vigjáték 3 felvonásban az Apollóban.

Nyilt-tér*)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A hajdusovátai parcellázással kapcsolatban kitűnő lapjában megjelent két közleményre a következő sorok közlését kérem:

A 8 Órai Ujság munkatársa előtt nem tettem nyilatkozatot, amint azt a 8 Órai Ujság írta, hanem a törvényre való hivatkozással helyreigazító sorokat küldtem be a lap szerkesztőségének.

A földmivelésügyi miniszter ismertett rendeletere Hajdusovátón nem 100 — mint ahogy az nyomdahiba miatt a közleményekbe került, hanem körülbelül 400 (négy száz) nagy, részben kisméretű juttat földhöz, szemben a régi parcellázási tervvel, amely körülbelül 150 emberről gondoskodott.

Annak az állításnak, hogy a földmivelésügyi miniszter már egy fél éve kiadott rendeleteinek végrehajtását mindenféle eszközzel akadályozó érdekelttség annakidején „Esküdt Lajoson és Zeöke Antalón keresztül próbálta Nagyatádit megközelíteni”, a következő tények állanak a háttérben:

A nemzetgyűlés egyik ülésén hozzám jön Zeöke Antal és azt mondja, hogy a kerületemből valaki őt beavatkozásra kéri (Zeöke Nagyatádi titkárja és bizalmasa volt) valami parcellázással kapcsolatban, menjek ki, az illető a folyosón van. Kimentem a folyosóra és ott egy ismeretlen embert találtam, a ki látható zavarában Nadvinszky Emilnek mutatkozott be. Később is említette egy ízben Zeöke, hogy Nadvinszkyék próbálják őt a szovátai ügyben lépésekre bírni, de ő, amint mondta, nem állt kötelnek.

Nem régen egy hajdusovátai küldöttséget vezettek a földmivelésügyi miniszter elé. A titkári előszobában, amelyen átmentünk, ott volt Esküdt, Zeöke és Nadominky is. Én előre mentem és a küldöttség tagjai mesélték, hogy miközben utánam jöttek, így szól Esküdt Nadominszkyhez: „Menj be te is, mondd szemükbe, a mit nekem mondtál. És Nadovinszky tényleg ott állt a következő pillanatban a miniszter és a küldöttség között. Amikor azonban a küldöttség szemébe mondta, hogy a közlegelőt szántotta fel, úgy amint jött el is ment, mielőtt a kihallgatás véget ért volna.

Hütlenség és kémkedés gyanuja miatt bűnvádi eljárás alatt álló egyének részéről az volna meglepő, ha elfogadható hangot tudnának használni.

Kiváló tisztelettel

Dánér Béla.

* E rovatban közzétételért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Szövetkezeti nevelés és kultúra Oroszországban

Oroszország eddig meglehetősen ismeretlen terület volt az európai ember előtt is, ami a birodalom nagyságát, a nagy távolságot és az érintkezés nehézségét tekintve természetesen is. Szövetkezeti szempontból sem igen ismert a magyar szövetkezeti közvélemény Oroszországot. A Magyar Gazdaszövetség azonban szoros kapcsolatot tartott fenn a háborúig az orosz szövetkezeti mozgalom vezérével, Tomianz moszkvai egyetemi professzorral, akivel szövetségünk elnöke, Bernáth István személyes barátságban is van. Tomianznak 1919 tavaszán jelent meg olasz nyelven egy nagy munkája az orosz szövetkezeti életről. A benne foglalt adatok minket is meglepnek. Megtudjuk ebből, hogy Oroszországban 1898 januárjában 54000 szövetkezet volt, hitel-, fogyasztási, mezőgazdasági termelő, tej-, mezőgazdasági beszerző- és értékesítő-, továbbá általános szövetkezetek és hogy ott olyan fejlett szövetkezeti élet van, amely teljesen beillik a magas szövetkezeti kultúrájú európai államok közé.

Midőn egyrészt örülünk a szövetkezeti mozgalom ilyen nagyarányu elterjedése felett, másrészt fájdalommal tölt el bennünket az a tudat, hogy Magyarország még nincs azon a színvonalon, ahol a kevésbé művelt orosz birodalom jelenleg van.

Tomianz munkája az orosz szövetkezeti életre nagyon szépen rávilágít. Megismerjük művéből az orosz szövetkezetek kulturmisszióját, amellyel a nagy orosz birodalom sok ezer falujába beviszik a kultúra fényét és melegét. A Szentgelovkában létesített szövetkezeti Népbank révén indult meg a szövetkezeti nevelés. Ez saját költségén elemi iskolát és gimnáziumot állított fel, ahol a rendes tárgyakon kívül a szövetkezeti mozgalmat is ismertetik. Később több hasonló intézmény követte e példát, oly módon, hogy ösztöndíjakat adnak a szövetkezeti tagok gyermekeinek és iskolákat támogatnak.

A moszkvai fogyasztási szövetkezetek szövetsége ingyenes tanfolyamokon, vidékről-vidékre járva terjeszti a szövetkezeti ismereteket. Itt ugy gyakorlati, mint elméleti kiképzést lehet nyerni. Ugyanaz a szövetség tart fenn könyvkiadóvállalatot, mely a világ összes hasonló vállalatai között a legnagyobb. Naptárát 1917-ben 70.000 példányban adta ki.

Moszkvában a kiadóvállalaton kívül még két szövetkezeti könyvkiadóvállalat van.

A szövetkezeti irodalom szolgálatába külön népházak szegődtek. Ezekben gyűlésterem, olvasóterem, mozi, sőt színi előadások céljaira szolgáló helyiség is található. Itt olvassák a tagok az újságokat, folyóiratokat és a könyvtárból kölcsön vett könyveket. A népházak legtöbb esetben a falubeli hitel- és fogyasztási szövetkezetek kölcsönös összeműködése útján jönnek létre.

A szövetkezeti oktatást illetően említésre méltó az ardatewi szövetkezeti szövetségnek mezőgazdasági főiskolája, mely hasonlít a dán paraszt egyetemekhez. Itt képezik ki a földmivészeket jó szövetkezeti vezetőknek. A szövetkezeti kérdéseknek az orosz főiskolákon is van már előadója. Legtöbb egyetemen és főiskolán rendes szövetkezeti tanszéket szerveztek. Sajnos, nekünk e téren Oroszországtól tanulnunk kell!

Hogy a szovjet-uralom következtében ez az erősen virágzásnak indult kultúra mennyire sorvadt el! arról közelebbi adataink nincsenek.

Hajdusági Répes Naptár

Oktober első felében fog megjelenni a „Hajdusági Répes Naptár”.

A naptár egy szellemi részével, mint más érdekes tartalmával fogva értékes ajándéka lesz mindazon előfizetőinknek, akik legálább egy negyedévre előfizetnek a HAJDUFÖLDRE. A naptárban elhelyezendő hirdetések a HAJDUFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

A tej és a tuberkulózis

A tuberkulózisnak a tej által való áthurcolása terén végzett vizsgálatok adatai a következőkben foglalhatók össze. A marha tuberkulózis bacillusa gyakran feltalálható a halálos kimenetelű tuberkulózis eseteiben, főként a gyermekek nyak- és fodoririgy tuberkulózisánál. Azonban ennek a tej által való áthurcolásnak túlnagy jelentőséget nem szabad tulajdonítani, mert ha kevés bacillus jut a tejbe, akkor az ilyen tej fogyasztása nem okoz tuberkulotikus fertőzést, amint azt számtalan vizsgálat be is igazolta. A fertőzéshez szükséges bacillusmennyiséget csak a *tőgytuberkulózisban* szenvedő tehenek teje tartalmazza. Ebben a tehenek 1-3 százaléka szenved. Oly teheneknél, amelyek más, klinikailag beigazolt, nyílt formájú tuberkulózisban szenvednek, azoknál a tejbe a tuberkulózis-bacillus a *fejéknél való tisztátalanság* útján kerülhet. Oly teheneknél azonban, amelyek csak tuberkulinra reagálnak, rendszerint tuberkulózis-bacillusok nincsenek.

A tehéntej útján átvihető tuberkulózis ellen a védelem az, hogy a nyílt tuberkulózisban — mint a tüdő-, tőgy-tuberkulózisban szenvedő teheneket minél előbb le kell vágni. Eme tehenek tejét — tőgy-tuberkulózisosak kivételével — csak forrált állapotban szabad eladni, a tőgy-tuberkulózisban szenvedő állatok teje ellenben sehogyan sem hozható forgalomba, sem emberi táplálékkul, sem tejtermékek előállítására fel nem használható. Az ilyen tejből készült vaj és sajt *veszedelmes*.

A tuberkulózis bacillusa a tejben benne marad, még ha az megsavanyodik is, a túróban, vajban 14 napig, a sajtban két hónapig is életképes marad. A tuberkulózisnak a tejjel való áthurcolása ellen, ha nem abszolút bizonyos, hogy a tej tuberkulózistól mentes állattól való, a tejet csak *felfőzött állapotban* szabad használni. A főzés által a tuberkulózis bacillussai elpusztulnak, tehát nem veszedelmesek.

Nemesített vetőmag 1600 koronáért. A földmívelésügyi miniszter a mezőhegyesi állami birtokon ennyiért hoz nemesített vetőmagot forgalomba. Érdeklődők a birtok vezetőségéhez forduljanak.

A korpahamisítás ellenőrzése. A jövőben minden korpakiutaláshoz mintavételi jegyzőkönyvűrlapot is küldenek a gazdának, melyet abban az esetben, ha a malom által kiszolgált korpá gyanusnak mutatkoznak, kitöltve az Állatleltani és Takarmányozási Állomás vezetőségének Budapestre kell beküldeni. A jegyzőkönyvhöz a kifogásolt korpából minta melléklendő s ha az csakugyan hamisnak bizonyulna, az eljárás megindításával egyidejűen a károsult gazda részére új korpát utalnak ki.

Szaporodnak a mezőgazdasági vasutak. Egy kecskeméti érdekeltség Jász-Nagykun-Szolnok, Csongrád-, Békés- és Biharmegyén keresztül koskenyvágyú gazdasági vasutat tervez, mely belekapcsolná forgalmába a MAV. vonalain kívül eső összes községeket. A munkálatok már a jövő tavaszon megkezdődnek.

Jutalom és elismerő oklevél hűsleges gazdasági cselédeknek. A debreceni gazdasági egyesület igazgató választmánya október hó 2-án tartott ülésében elhatározta, hogy a Debrecenben felállítandó mezőgazdasági kamara megnyitása alkalmából két gazdasági külső férfi cselédet, egy belső férfi cselédet és egy belső nőcselédet fog 500—500 korona jutalomban részesíteni és elismerő oklevéllel kitüntetni. Felhívatnak azért azon debreceni gazdákat, kiknek gazdaságában vagy háztartásában olyan cselédek vannak, kik 15 évig hiven szolgáltak és a forradalom alatt is hűségesen viselkedtek magukat, hogy ezek megjutalmazása iránti kérelmüket az egyesület titkári hivatalába, Piac-utca 61 sz. alá folyó évi október hó 20-ik napjáig beadni sziveskedjenek.

Ugyancsak ez alkalommal fog a m. kir. földmívelési miniszter ur két 500—500 koronás jutalomdíja és elismerő oklevele egy olyan mezőgazdasági cseléd és egy olyan mezőgazdasági munkás részére kiadni, kik 25 évig egy gazdánál vagy gazdacsaládnál szolgáltak, illetve dolgoztak és akik a forradalom és kommunizmus alatt gazdájuk vagy munkaadójuk iránt odaadó hűséget tanusítottak.

A Keletmagyarországi Baromfi és Galambtenyésztők egyesületének hivatalos közlönye.

Egyesületünk alapszabályai

1. §. Az egyesület címe. Keletmagyarországi baromfi és galambtenyésztők egyesülete.

2. §. Székhelye. Debrecen. Az egyesület működési köre azonban az egész ország, főleg Keletmagyarország területére is kiterjed.

3. §. Az egyesület pecsétje. Az egyesület pecsétjének körirata: „Keletmagyarországi baromfi és galambtenyésztők egyesülete Debrecen”.

4. §. Az egyesület célja. A baromfitenyésztéshez sorolható összes haszon- és fajállatok (tyúk, lud, kacs, pulyka, röp- és diszgalamb, nyul, diszmadarak stb.) tenyésztőinek egy táborba tömörítése, esetleg szakosztályok és fiókok szervezése, azok és célszerű tenyésztés biztosítása, a haszon- és fajbaromfiaknak minél szélesebb körben leendő elterjesztése és megkedveltetése, külföldi tenyészgyedek importálása, hazaiak exportálása, a tenyészanyag minőségének fokozása, tenyész- és haszonállatok értékesítése, szakszerű tenyésztésre irányuló nevelés, szakismeretek terjesztése, szakkérdések megvitatása és elbírálása, felolvasások, szakelőadások, kiállítások, versenyek rendezése. Ezek mellett a szakirodalom fejlesztése és tökéletesítése, ennek terjesztése és művelése. Végül az egyesület anyagi viszonyaihoz mérten mintatelepek létesítése és fentartása, továbbá az állatok lábgyűrűzésének és törzskönyvezésének rendszeresítése.

5. §. Tagok. Az egyesületnek tagja lehet minden kifogástalan előéletű és jellemes 16 évet betöltött baromfi stb. tenyésztő és kedvelő. A tagok lehetnek: 1., tiszteletbeli, 2., alapító, 3., rendes és 4., pártoló tagok. Tiszteletbeli tagok lehetnek azok, kik az egyesület érdekében vagy a tenyésztés terén önzetlen odaadással tevékenykedtek s arra különös érdemekkel részszolgáltak. A tiszteletbeli tagokat a választmány javaslatára a közgyűlés választja meg. Alapító tagok azok, kik az egyesület javára egyszer, s mindenkorra legalább 200 koronát fizetnek. Rendes tagok lehetnek azok, kiket 2 rendes tag ajánlatára a választmány titkos szavazás útján az egyesület kebelébe fölvesz s a közgyűlés által évről-évre megállapítandó legfeljebb évi 50 kor. tagsági díj pontos fizetésére magukat kötelezik. Pártoló tagjai az egyesületnek azok, kik az egyesület ügyei iránt érdeklődéssel viselkednek s az egyesület pénztárába évenként 10 koronát fizetnek.

6. §. A tagok jogai és kötelezései. A választmány által fölvetett minden egyes tagnak joga van az egyesületi közgyűléseken résztvenni, felszólalni s szavazati jogával élni. Joga van továbbá az egyesület által rendezett összejöveteleken, ismeretterjesztő előadásokon, a létesítendő mintatelepen, versenyeken és vásárokon megjelenni. Az egyesület többi tagjai is élvezik fenti jogokat azon kikötéssel azonban, hogy szavazati joggal nem bírnak. Az egyesület tagjai a pártoló tagok kivételével a rendezendő kiállításokon és versenyeken kedvezményben részesülhetnek; az egyesület részére rendelt szaklapokat és könyveket az ügyrend értelmében használhatják. Az egyesület tisztségeire csupán a rendes tagok választhatók meg; rendes tagul beiratkozott és felvett egyének legalább 3 évig kötelesek az egyesület tagjai lenni, mely időre a fagsági díjak fizetésére is kötelezettek. Az alapító és tiszteletbeli tagság életfogytiglan tart. A tagsági díjak az egyesületi pénztáránál fizetendők minden év első negyedében, a hátralékos tagsági díjak a debreceni kir. járásbírósnál törvényes uton behajthatók. Minden egyesületi tag köteles a hozzárepült, vagy tévedésből avagy véletlenségből birtokába vagy birtokába jutott állatot 48 óra alatt az egyesületnek bejelenteni s ha az egyesület megfelelő helyiséggel rendelkezik oda beszámaztatni, mely az ilyen jószágoknak hirdetési tábláján való közhírré tételéről gondoskodik. Jogos tulajdonosa azokat 14 nap alatt a felmerült élelmezési és gondozási költségek megtérítése mellett nyugta ellenében átveheti. Ha a tulajdonos ezen idő alatt nem jelentkezik, mint

gazdátlan jószágok az egyesület javára elárvereztetnek.

7. §. A tagság megszűnése. 1. A rendes tagság kilépés által megszüntethető az esetben ha az illető ebbeli szándékát a kötelezett 3 évi tagság utolsó évének első felében a választmány irásában bejelenti. Amennyiben 3 évet betöltött tag kíván kilépni, ezen körülményt minden év okt. 1-ig köteles a választmány irásában tudomására hozni. 2. Ha valamely tag 2 évi tagsági díjjal hátralékban van, a választmány által a tagok sorából töröltetik, fentmaradván természetesen az egyesület követelési joga. 3. Azon esetben, ha valamely tag az egyesület érdekei ellen cselekszik, annak működését és hírnevét magaviselete és tisztességtelen életmódja által veszélyezteti, joga van a választmány 2 rendes tag által benyújtott s megindokolt bejelentésre titkos szavazással az egyesület kebeléből felebbezésre tekintet nélkül kizárni. Hasonló eljárást foganatosíthat a választmány az esetben, ha valamely tag behozhatatlanul tisztességtelen üzérkedést vagy eltulajdonítást (pl. állatok elfogása és megtartása) követ el oly céllal, hogy ez által mások megkárosítására törekszik s így az egyesület hírnevét is rossz színben igyekszik feltüntetni. Az egyesület kebeléből kizárt taggal tenyésztési szempontból mindennemű érintkezés az egyesület kebeléből való kizárás terhe mellett szigorúan tilos. 4. Végül a tagság elhalálozás folytán megszűnik.

8. §. Választmány és tisztségviselők. Az egyesület ügyeit alábbi tisztségviselők és 24 tagból álló választmány vezeti és intézi. A tisztségviselők a megállapított munkakört legjobb tudással minden díjazás nélkül pontosan és lelkiismeretesen tartoznak ellátni. Esetleges mulasztásért vagy szándékosan okozott károkért anyagi felelősséggel tartoznak. A tisztségviselők és választmány megbízatása két évre terjed, minél fogva ezen szervnek minden 2 évben újra alakítandók. A tisztségviselők és választmány megválasztásánál arra kell törekedni, hogy abban lehetőleg minden ágazat képviselője jusson.

Tisztségviselők. 1., elnök, 2., két alelnök, 3., főtitkár, 4., titkár, 5., pénztáros, 6., ellenőr, 7., gondnok, 8., 24 választmányi tag.

1. Elnök. Az elnök vezeti a köz- és választmányi gyűléseket, kifelé képviseli az egyesületet, irányítja az egyesület célirányos működését, ellenőrzi a tisztségviselők tevékenységét. A főtitkár ellenjegyzésével aláírja az egyesület iratait, összehívja a köz- és választmányi gyűléseket, előbbi 2 héttel, utóbbit 4 nappal annak megtartása előtt. A választmány által jóváhagyott kiadásokat utalványozza s azok kifizetéséről meggyőződik. Az elnöknek jogában áll rendkívüli közgyűlést összehívni. Szavazati jogával csak egyenlőség esetén élhet; sürgős kifizetések esetén 200 kor. erejéig saját hátskörében utalványozhat, mely körülmény azonban jóváhagyás végett a legközelebbi választmányi ülésen bejelentendő. 2. Alelnökök. Az elnököt akadályoztatása esetén mindenben helyettesítik s így az elnöki jogokat és kötelezettségeket gyakorolják.

(Folyt. köv.)

Egyesületi hivatalos óra minden vasárnap d. e. 10—11 óráig a városháza kiadóhivatalának földszinti 10. sz. szobájában tartatik meg.

Jelentkezhetnek a tagok egyesületünkbe leendő belépés céljából kiadott felhívás jó eredményeket mutat fel, amennyiben a vidéki tenyésztők részére megküldök s a Hajdúföldben közölt felhívásunkra többen beléptek az egyesület tagjai sorába s hivatalos lapunkra is előfizettek.

berendezéseket szak-
szertűn készít:
Villamos Nánassy Bajos
Póterfia-utca 37. sz.

A tőzsde

Külső árfolyások okt. 8. (MTI) Berlin 457, Holland 18275, Newyork 568, London 2120, Páris 1690, Milánó 2260, Brüsszel 4050, Koppenhága 104, Prága 595, Budapest 85 - Zágráb 290, Bukarest 496, Varsó 13, Bécs 0'31, Osztrák leányeg 23.

Budapesti árfolyások okt. 7. (MTI) Magyar hitel 1025, Osztrák hitel 660, Angol-Magyar bank 755, Lisszaboni bank 748, Magyar-Olasz bank 323, Jela hitelbank 220, Keresk. bank 6976, Pest-Buda hazai első 22200, Borsodmiskolci 4130.

Váltók. Napoleon 2900-75, Angol font 3010-1670, Dollár 665, Francia frank 4825-900, Márka 547, Lira 2625-2700, Osztrák kor. 22 1/2-23 1/2, Rubel 27-28, Lei 680, Sokol 715, Svajci frank 950-950, Korona dinár 1040, Frank dinár 840-845, Lengyel marka 18-14.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat értéket legelőlegérősebben vesz

Simon György DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

Stern József
R-T.
BUDAPEST, IV. CALVIN-TÉR 1.
Alapítva 1899.

A nagy árfolyás ellenére az összes osztályainkon az árak az eddigi olcsó árakon tartanak előadásra.

Nőruha osztály:

- Ozsi felöltők a legdivatosabb kivitelben K 1950-161
- Esőköpony impregnált vízhatlan anyagból 1250-161
- Selyem tricé női ruha divatos hímzéssel 3600-161
- Legújabb hímzett gyapjú női ruha 3100-161
- Pongyola, jóménűségű flanelből 650-161
- Pongyola, finom minőségű egyszínű pamut raticéből 1250-161

FEHÉRMEŰ-OSZTÁLY:

- Fehér ing fehér szegélyes mellé K 490-
- Férfi ing francia pikémellé 590-
- Szines férfi ing, két kélőn gallérral K 450-580-
- Férfi tricé ing, valódi „Benger”-féle, esikós zefir mellé 320-
- Gyapjú és teveször takarók 800-
- Cloth- és kasmir-paplanok gyönyörű kivitelben K 2450-

Saját készítményű női fehérneműk és csecsemő-kelengyék állandóan nagy választékban.

Kötött és szövött áru osztály:

- Kötött női kabátok minden színben K 1950-161
- Garnitúra kabát, átvető és sapka a legfinomabb tisztá gyapjú minőségben K 3700-161
- Harisnyák, fehér, szürke barna és fekete színben, p. K 80-161
- Férfi zokni, egyszínű és esikozott K 75-161
- Átmeneti kesztyű divat-azinekben párja K 180-
- Kői reform tricénadrág - fehér és fekete színben 325-

Jéger alsó tricék, Bó-bó kabátok, gyermekajjás, téli nagykendő és kötött selyem átvétők minden árban, raktáron.

Viszonteladónak árkedvezmény!

4000 koronán felüli megrendeléseket teljesen bérmentesen állítunk.

Apró hirdetések

Telky Józsefné
szűcs, évválal boak, műfok stb. készítését és átalakítását, szörme kabát bélelését és gallérozását
Honvéd-u 32.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ L.
Batthyány-utca 22.
Telefon 1365.

Kis
borsoshordók 6 darab egyenként 60 literesek és egy sárga féderes egy fogasú könnyű kocsi eladó.
Vár-utca 8.

Forgács István
művészi
Bádogos-u.

Feltes föld
hél hold buza vagy rozsvetés ala kiadó. Jelentkezhetnek Gazdak Bankja Kossuth-utca.

Eladó
a város alatt 6 hold föld, továbbá a Mester-utcai sorompónál egy kis ház. Értekezhetni Gazdak Bankja Kossuth-u.

Eladó
Gyöngyvirág-utcában, két utcára nyíló több kisebb lakást magába foglaló ház vízvezetékekkel, melyből egy szoba, konyha és istálló azonnal vevő rendelkezésére bocsáttatik. Ára 90000 korona. — Értekezhetni: Gazdak Bankja, Kossuth-utca 17.

Mosott rongyot
keres lapunk kiadóhivatala megvételre.

Eladó
házhelyek Mester-utca és a Di-szegi-uti sorompónál. Értekezhetnek Gazdak Bankja Kossuth u. 17.

Német nyelvben
gépirásban jártas írod sta kasszanyon felvételeik. — Tóth Gyula vaskereskedés

Molyvár ellen
szörme és tollhár megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KÖVÁR és ALTBANK Piac-utca 42.

Egy
12 es kakasnékü éjjek-toros aig használt angol sréies 1 gyver eladó. Cim a kiadóban.

Makulatura 8t kilos
tetelekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Dr Fiesch-féle
Skaboform kenőcs
ujból kapható.
Lezhamarabb megérkezeti
VISZKÉTEGSGÉGET
sömört, ótvart, rühességet.
Sem gúzik, eszagtalan, nappal is használható. 15, 25 és 40 K dobozokban. Beérkezéskor utána való Skaboform-ender 7 K Kén és kátrány-szappan 20 K.
Kapható minden gyógyszerárban.

TYUKSZEMET,
börkeményedést, szemhéját lezhamarabb eltávolítja Dr Fiesch-féle
CANNABIN
1 Üveg 20 K. Kapható minden gyógyszerárban. Páraktár: Férők József R.-P. Budapest, VI., Király-utca 12.

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyérdemű c-o és aktuális mű c-o

rtá: ifj. Wessprémy Kálmán

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Rühkenőcs, Kreolln, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek

'Radikál' patkányirtó szer stb.

Telefon 14-80. legelősebben szerezhetők be. Telefon 14-80

Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. SZ.

Fehértói temetkezési intézete
DÉGENFELD-TÉR 4 SZÁM (Saját ház.)
Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91

Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett.

Exhumál és hullaszállítás vállal!

Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

Hámozott zab
szilált vegyes madárelőség érkezett
Ifj. Kovács János fűszerkereskedő
Ióksi-utca 52. Telefon 14-44.

Elcsereálném

Számárnyakban Melykő és Számárnyak, valamint Király-utca 15. sz. alatti Számárnyak, Számárnyak-ján (Számárnyak) központiában lévő

szállómat debreceni házért

1927. évi 10. sz. törvény értelmében.

A ház áll két négy szobás utcai lakásból, fürdőszobával, előszobával és üvegezett folyosóval, valamint egy 3 szobás előszobával, konyhával és egy szoba konyhával lakószobával. 600 négyzetméter területtel, 6000 liter víznyelvényű 200 liter víznyelvényekkel.

A szálló területén: 4 és egy négyzet hold vagy gyümölcsös, gesztenye, ábr, alma, körte, barack és szilvafák, valamint 2000 liter víznyelvény, padlás, földszint, kácsi, járdák, és 2 de egy négyzet hold víznyelvény és 20-30 éves vágás.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Varga Endre a M. N. K. és L. Rt. ügyvezetője, Debrecen Piac-utca 50.

Zöldség
hagyma, burgonya, káposzta a legelősebb napi áron beszerezhető

„FUTURA”
Rákóczy-u. 13. sz. a. zöldségraktárban
Eladások nagyban és kicsinyben.

Halál eset alkalmával bárki meggyőződhet a

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA

legelősebben fennálló temetkezési vállalat elismert legelősebb árairól és lelkiismeretes kiszolgálásáról. Készítünk szilált és megkötöttnek nagy árkedvezmény.

Üzlet: Kossuth-u. 2. (Varosháza) Telefon nappal 103. Éjjel 60.

ÓCSKA
STEINER, Eötvös-u. 110.

vasat, rozot és mindenféle fémeket legelősebb árért veszek. Kovácsoknak használható beszerelések. Nagyobb tételek elszállítás.

Kőváry és Altmann
szűcsmesterek
Debrecen, Piac utca 42.
Pannonia szálló udvar

Mindenféle szűcs munkákat szakemberrel készíti a legelősebb dívat szemint. Ugyanot kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

ARANYÉRT, EZÜSTÉRT
budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy
utca 12.

Biliárdasztal

teljesen új posztóval behuzva, forgatható, sürgősen eladó. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal vagy a tulajdonos TÓTH JÁNOS vendéglős, Nyírbátor.

Gazdasági VAS
ÁRU, takarékhelyek és lemezanyagok beszerezhetők.

TELEFON: 6-20

Bakos István
vas-kereskedésben. Egy tanuló felvétel.

Lisztpótjegy kiosztás.

A m. kir. földmivelségi miniszter ur rendelete alapján az alább felsorolt nehéz testi munkát végző egyének továbbá az áldott állapotban levő, hatóságai listtkönyvvel bíró asszonyok, saját személyükre pótlisztjegyet igényelhetnek.

A pótlisztjegyet annál a listtirodánál kell igényelni, hol a listtkönyvet kiadták.

Az igényléshez a nehéz testi munkát végző egyén bizonyítványt köteles felmutatni, melyből megállapítható, hogy a nehéz testi munkát valóban végzi is.

A pótljegyre igényel biró munkások kovács, lakatos, timár, asztalos, kerékgyártó, famunkás, vízvezeteki szerelő és rézőntő.

A listtpótjegyet annál a kereskedőnél kell előjegyeztetni, melyiknél a listtkönyv elő van jegyezve.

A pótljegyre havonként egyszer kető kgr. listtet és pedig listtkönyvre járó listtnek megfelelő %-os aranyban, vagyis ez idő szerint egy negyed rész nullás, egy negyed rész főző, fele mennyiségben kenyérlisztet, vagy pedig a hatóságai kenyéruzletben (Csapó-u. 15.) három kiló kenyeret lehet vásárolni hatóságai áron.

Debrecen 1921 október 7.

A polgármester helyett: ZÖLD tb. tanácsnok.

MODERN KÜLFÖLDI
Cserépkályhák
Timár-u. 11. és K. Ferencz J-ut 8.